

Год. V.

Број 47.

**НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.**

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

УРЕДНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 26. новембра 1895.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Именовања.

Његова Светост, преузвишени господин Архиепископ Митрополит карловачки и патријарх српски Георгије Бранковић, благоизволио је патријарашким мандатаром обудовљене дијецезе вршачке именовати архимандрита крушедолског Гаврила Змеановића

Рукоположења и произведења.

Његова Светост, преузвишени господин Архиепископ Митрополит карловачки и патријарх српски Георгије Бранковић благоизволио је на дан св. Ваведенија о. г. произвести јерођакона Георгија Летића за протођакона, а свршеног богослова и катихету велике српске гимназије карловачке Ивана Маширевића рукоположити за ђакона.

НАРЕДБА

кр. Хрв. слав далм. земаљске владе, одела за богоштовје и наставу и одела за унутарње послове од 12. новембра 1895. бр. 12.200, којом се преиначују односно надопуњују неке установе наредбе од 15. децембра 1893. бр. 8940 о једноличном поступању са сектом Назарена и Баптиста у краљевинама Хрватској и Славонији (Зборник 1894, ком. I. број 2.)*

Пошто је досадашње искуство показало, да су неке установе наредбе кр. земаљске владе, одела за богоштовје и наставу и одела за унутарње послове, од 15. децембра 1893. бр. 8940,

којом се одређује једноличан поступак са сектом Назарена и Баптиста у краљевинама Хрватској и Славонији, дале повода кривом схваћању и тумачењу, коли са стране следбеника тих секта,

* Саопштене у 6. броју „Српског Сиона“ од г. 1894.

толи и од стране духовних и подређених световних области, обнaшла је кр. земаљска влада за потребно одредити следеће :

I. §. 3. споменуте наредбе укида се, а на његово мјесто поставља ова установа :

„Скупштине сљедбеника секте Назарена и Баптиста као таквих, у смислу закона од 14. јануара 1875. о праву сакупљати се, нису допуштене; ну слободно им је састајати се у сврху заједничкога богомољења уз увјет :

1. да састанак буде у кући једнога од њихових сусљедбеника ;

2. да састанак буде ограничен само на особе, које кућегосподар познаје и које он нарочито позове, и

3. да кућегосподар кр. котарској области (градском поглаварству) обзнани дан и сат састанка барем један дан прије него што ће се састанак држати. На ову пријаву нема се издати никаква одлука.

II. §. 4. напонује се додатком следећих трију нових алинеја.

Дјеца, која су рођена било прије, било после једне однада родитеља им у назаренце или баптисте, сматрају се до осамнаесте године сљедбеницима оне законом признате конфесије, којој правно припадају њихови родитељи.

По томе се имаду таква дјеца у смислу постојећих прописа о вјерозаконском одгоју дјецe одгајати у оној вјероисповијести, којој њихови родитељи правно припадају. Овакова се дјеца дакле морају и крстити и у школи катихизирати и цркву поазити и поканати по обреду дотичне конфесије.

Родитеље, који неће да врше наведене прописе и дужности, имаће управна област, чим јој то дође до знања, пријавити надлежној судбеној области, која ће по прописима §§ 140. и 178. о. г. з. против таквим родитељима поступати, те их еходним начином принукаати на вршење дужности односно одредити губитак очинске власти.

Према томе гласи пренамена односно напонуена наредба у целости овако :

§. 1.

Секта Назарена и секта Баптиста нису законом признате вјероисповијести.

§. 2.

Сљедбеници секте Назарена и секте Баптиста не смју се силити на извршивање вјерских чина, које законом признате вјероисповијести.

§. 3.

Скупштине сљедбеника секте Назарена и секте Баптиста као таквих, у смислу закона од 14. јануара 1875. о праву сакупљати се, нису допуштене; ну слободно им је састајати се у сврху заједничкога богомољења уз увјет :

1. да састанак буде у кући једнога од њихових сусљедбеника ;

2. да састанак буде ограничен само на особе, које кућегосподар познаје и које он нарочито позове, и

3. да кућегосподар кр. котарској области (градском поглаварству) обзнани дан и сат састанка барем један дан прије него што ће се састанак држати.

На ову пријаву нема област издати никакове одлуке.

§. 4.

Брак, склопљен по науци Назаренаца или по науци Баптиста, правно је неваљан, а деца из такова брака незаконита су.

Код особа, одалих у једну или другу од ових секта иза склопљења брака, просуђује се исти и све из њега извируће последице по законима, који гледе склапања брака постоје за припаднике оне вјероисповијести, којој су сунрузи за време склопљења брака припадали.

Дјеца, која су рођена било прије било после однада родитеља им у Назаренце или Баптисте, сматрају се до осамнаесте године сљедбеницима оне законом признате конфесије, којој правно припадају њихови родитељи.

По томе се имаду таква дјеца у смислу постојећих прописа о вјерозаконском одгоју одгајати у оној вјероисповијести, којој њихови родитељи припадају. Овакова се дјеца дакле морају крстити и у школи катихизирати и цркву поазити и поканати по обреду дотичне конфесије.

Родитеље, који неће да врше наведене прописе и дужности, имаће управна област, чим јој то дође до знања, пријавити надлежној судбеној области, која ће по прописима §§ 140. и 178. о. г. з. против таквим родитељима поступати те их еходним начином принукаати на вршење дужности односно одредити губитак очинске власти.

§. 5.

Кр. котарске области (градека поглаварства) имаду за сљедбенике напменутих секта водити записнике рођених, преминулих и брачних савеза по обрацима А. Б. Ц.

Тим убиљежењем не добивају брачни савези какав легални карактер, већ бива то убиљежење само из ђудоредно-редаретвених обзира.

§ 6.

При сваком упису у ове записнике (§. 5. алинеа прва) имаду бити присутна два свједока, који ће своју присутност потврдити подписима у записнику.

§ 7.

Да се ови записници узмогну точно водити, имаду следбеници више споменутих секта сваки случај порога, смрти и брачнога савеза безодвљачно пријавити под ипаком пријетњом редаретвено-казненога поступка, по цес. наредби од 20. априла 1854., односно по окружници главног заповједништва као крајинске земаљске управне области у Загребу од 16. септембра 1873. бр. 8121 џнут.

§ 8.

Од записника рођених и преминулих имаде се по један препис у сврху уписа у матицу доставити матичном уреду оне законом признате вјероисповијести, којој дотична особа законито припада усљед вјерскога чина законите које вјероисповијести (крштење, обрезанје, прелаз на коју законом признату вјероисповијест) или те мељем вјере својих родитеља (н. пр. дјца католичких родитеља, прешлих на назаренство, имаду се пријавити католичком жупнику и т. д.) Осим тога има се концем сваке године пре-

пис наведених трију записника доставити надлежној кр. жупанијској области, која ће те преписе опет даље поднети кр. владином одјелу за богаштовје и наставу. Градови Загреб и Осијек имаду ове преписе непосредно поднати кр. земаљској влади.

§ 9.

Досљедно установи предидућег параграфа оптерећују следбенике секте Назарена и Баптиста сви имовински терети оне конфесије, којој законито припадају, те су нарочито дужни подавати обичајна жупничка подавања као што су лукио, парохијал и т. д., допринашати к градњама црква и т. д.

§ 10.

Као што Назаренци и Баптисти имаду вршити све држављанске дужности, тако су именито и дужни своју дјцу, чим су за школу дорасла, марљиво и без свакога приговора у школу слати.

§ 11.

Мртваци ових секта имаду се покопати на оном делу дотичнога местнога опћинскога гробља, који је опредјељен за новорођену и прије крштења преминулу дјцу.

§ 12.

Сви овој наредби противни прописи стављају се изван крности.

У Загребу, дне 12. новембра 1895.

Гроф Куен Хедервари в. р.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

НЕКТАРИЈЕ ДИМИТРИЈЕВИЋ

епископ вршачки.

Вршачка дијецеза је 20. о. м. у црно завијена, а с њом тугу дели цела онострана српска православна црква и њезин Епископат — пад одром блаженоупокојеног епископа *Нектарија*.

Промислу божјем би по вољи, да епископ *Нектарије* замене овај свет и живот, светом и животом бољим, мирнијим, но — у ком се рачун полаже о делима живота земног, и живот добија по делима тим.

Преосвећени покојник љубио је своју цркву и поверену му дијецезу. Чувао је и бранио св. православље у њојзи и проповедао је религијозност као

први услов човековог паравственог опстанка Јеванђелску науку и њезине истине препоручивао је сваком приликом, снажном дикцијом, као темељно камење напретку и срећи народа свога.

Та дела и рад преосвећеног покојника добиће награду у вечном царству небесне, којета је и он по Промислу божјем постао већ становником.

Покој и мир земним остатцима, небесно насеље души, и вечни спомен имену блаженоупокојеног епископа *Нектарија!*

* * *

Преосвећени епископ Нектарије родио се 25. јуна 1839. год. у Великом Гају (код Вршца). Основну школу и нижу гимназију изучио је у Великом Бечкереку, горње гимназије V и VI разред као изврстан ђак, и друг пок. Косте Руварца, у Карловцима, а VII и VIII разред на — тада гласовитој — гимназији винковачкој. Правне науке слушао је у Бечу и положио први државни испит. После тога оде у вршачку богословију, коју учећи не занемари ни правне науке. Учећи и ове, положи у Бечу и други државни испит из тих наука 1866. г. се замонашио, те, као што људи забележише, би тадањем епископу вршачком Емилијану Кенгелцу „десна рука и ослонац у владиковању и у двору му владичанском.“ Епископ Кенгелац га произведе 1874. г. за архимандрита манастиру Месичу, где је провео 12 година, а по смрти епископа Кенгелца дочекао је, да буде изабран за епископа вршачког. За епископа посвећен би 1887. г. за време блаженопочившег патријарха Германа Анђелића.

* * *

Преминуо је, након кратког боловања, у својој резиденцији дана 20. септембра о. г у 4 сата из јутра, а сахрањен 24. и. м. после подне.

При укупу началствовао је, као заступник високопреосвећеног Епископата, високопреосвећени г. епископ бачки *Герман Олачић.*

О МИЛОСТИЊИ.

ПО УЧЕЊУ Св. ОТАЦА ЈОВАНА ЗЛАТОУСТОГА И ДРУГИХ.

(Наставак).

Осим већ споменутих побуда за делење милостиње, ми имадемо још и других. А какве су то? То су побуде, да и богатство наше а и ми сами припадамо Богу. И не припадамо ми Богу само за то, што смо добили од њега живот свој, већ и за то, што нас је он искунио драгоценом крвљу својом. Али осим тога има још једна друга побуда. А то је она побуда, што он сам долази у лицу бедних да проси милостиње, и што нас он сам располаже да је чинимо, желећи тиме, да нас привуче к себи. Јер он врло јако жели да нас спасе. „Христос није само задоста учинио својом смрћу и крстом, говори св. Јован Златоусти, већ је он благоизволио бити

убогим, страним, нагим, затвореним у тамници, мученим само да би тебе тиме задобио за себе. Ако ли ме не наградиш за то, што сам страдао за тебе, говори он, а ти се бар сажали на моје убоштво. Ако ли пећеш да се сажалиш ни на моје убоштво, а ти се онда смилуј на моју болест, буди милостив видећи ме у оковима. Па ако те и то не побуди да будеш човекољубив, то обрати пажњу своју на то, како је само лако испушити моју молбу. Та ја не тражим ништа скупоцено, већ просим само корицу хлеба, усрдна пријема, и мало утешних речи. Па ако и при свему томе ипак останеш тврд, то учини добра ма само ради царства небесна, ма само

ради оних награда, које сам ти обећао. Но па зар их ти не уважаваш? Ако их пак не уважаваш, то се тада смилуј бар из сажалења, које је човеку од природе урођено, кад ме видиш пага, и сети се оне наготе, коју сам ја претрпео ради тебе на крсту. А ако ли пак не ћеш да се сетиш ње, то представи само себи наготу, какову подносим у лицу невољних. И онда сам ја трпео пужду ради тебе, и сада је трпим исто тако ради тебе, само да би се ти смисловао овом или оним од малих и учинио му ма какове врсте милосрђа. Ради тебе сам ја онда постио, па сада ето и опет само ради тебе трпим глад. Био сам жедап, кад сам био разапет на крсту, па ето жеђујем и данас у лицу невољних, само да би те тиме задобио за себе и да би постао човекољубивим за твоје спасење. За то, и ако си ти дужап да ми вратиш натраг за безбројна моја добротинства, ја ипак не тражим то од тебе као од дужника, него тражим као милодар, и за такову маленкост ћу ти даровати небесно царство. Ја ти не говорим, да ме избавиш од убоштва, или да ме обогатиш, и ако сам ја баш ради тебе постао убогим; већ просим мало хлеба, одеља, и мало утехе у невољи. Кад се будем налазио у тамници, ја не тражим од тебе да ме опростиш окова и да ме ослободиш из ње, него да дођеш само, да ме посетиш везана ради тебе, и то ћу сматрати као највеће уздарје, и за то једино ћу ти даровати небо. И ако сам те ја ослободио од тешких уза греховних, то се ипак задовољавам и тиме, што ћеш да ме посетиш везана у тамници. Најзад те и без тога могу увенчати, али хоћу да ти будем дужник, хоћу да ти тај венац даде и неке слободе. За то и ако могу сам себе да прехрапим, ипак долазим теби и молим те, стојим на вратима твојим и пружам руку своју за милостињу. Ради тебе сама хоћу да ме нахраниш. Због тога само, што те тако силно љубим, и желим да окусим ма шта са своје трпезе, као што и треба да буде међу друговима. И похвалићу се тим пред лицем целе васелене, да би ме сви чули. Разносићу глас свуда о твом добротинству, показиваћу себе свима, да си ме ти нахранио.“

„Кад дакле знамо за све то, онда ћемо указивати велико милосрђе Господу и чинићемо добра невољнима и странима. *Који год прими једнога од ових малих,* говори Господ, *мене прима.* (Мат. 18. 5, 8.) Што год је мањи брат твој, тиме је више у лицу његовом сам Христос. Према томе и онај, који прима у дом свој у име Христа, примиће исто тако награду као и онај, који прима Христа самога. Немој сумњати у истинитост тих речи Христових, већ веруј свом душом својом; јер је он сам казао, да ће у лицу њиховом долазити он сам. А да ти не би посумњао у то, то је он одредио и казне за оне, који их не примају у домове своје, и награде за оне, који их буду свесрдно примали. А то буди уверен, да он не би учинио, кад не би био сам у лицу оних, који долазе за милостињу и које ми или примамо или одбацујемо. Ти си примао усрдно мене у дом свој, говори он, а ја ћу примити тебе у царство оца мога; ти си спасао мене од глади, а ја ћу тебе спасти од греха; ти си походио мене везана у тамници а ја ћу ти даровати разрешење; ти си погледао на мене странца, а ја ћу те учинити грађанином неба; ти си мени уделио хлеба, а ја ћу теби дати читаво царство небесно у наследство, да владаш над њиме. *Одисте,* говори он, *и наследите царство, које вам је приправљено.* (Мат. 25. 34.) Он није рекао: примите, већ *наследите*, што означава потпуно властитост над њим, као н. пр. кад ми говоримо да смо наследили ово или оно. Ти си чинио за мене потајно, а ја ћу ти вратити јавно; јер оно, што си ти мени учинио сматрам ја за милост, а оно, што ћу ти ја вратити за свој — дуг. Ти си започео, говори он, а ја ћу продужити после тебе и радићу одмах за тобом; нећу се ни мало стидети да исповедим јавно сва она добротинства, која си ми ти указао, од чега си ме ти избавио, од глади, наготе и невоље. Ти си походио мене везана у тамници, а сам нећеш видети никада огња пакленог; ти си надгледао мене болна и пејака, а сам не ћеш никада испитати ни митарство ни казни. О, одиста су благословене оне руке, које чине такова добротинства и које се удостојавају да

служе Христу! Лако ће проћи кроз огањ оне ноге, које су ходиле по тамницама ради Христа; неће окусити тежину окова оне руке, које се бринуле за њега везана. Ти си га оденуо, оделом, а сам ћеш се обући у одежду спасења; ти си био с њиме у тамници, па бићеш с њиме и у царству. Он исповеда свима не стидећи се, већ захвално признавајући, да си га ти надгледао.“

„Важност милостиње се не мери количином спога што дајемо, говори св. Јован Златоусти, већ душевним расположењем нашим. Не тражи се свагда мера имања, већ мера срдачног расположења. Онај, који је милостива и богата срца, ма био повцем најсиромашнији између људи, може их све надманити љубављу према невољнима и странима, милостињом, и сваким другим делом милосрђа. Не располаже нас богатство повчано, већ богатство душевно да будемо милосрдни. И она удовица са двома својим децма је надманила мношину богаташа, и сиромаштво јој није било никаква препона. Не продају се за новац блага небеска, не могу се она купити новцем, већ добром вољом онога, који дели новац, љубављу његовом; узвишавањем над стварима светским, човекољубљем, милостињом. Бог није обећао царство своје за таланте зла, већ за чашу хладне воде, за усрдност;

није обећао за смрт ради њега, већ за добру вољу чишења: те према томе и смрт није нешто велико. Имаш ли један повчић само? Куши за повчић небо, али не зато, што је ваљда небо тако јевтино, већ зато, што је Господ човекољубив. Немаш ли ни повчића? Ти подај онда чашу хладне воде. *И ако ко напоји од ових малих само чашом студене воде у име моје, говори Господ, неће му њлаша пропасти.* (Мат 10. 42.) Ако је когод сиромаш, па му дође на врата сиромаш, не стиди се нани Господ примити од њега и ленту, шта више он говори, да је од њега добио више, него ли од људи, који су му дали врло много. Да ли је нешто много или мало, Бог не цени по оном, што се даје, већ по расположењу онога, који даје. Не тугуј невољнице због сиромаштва, јер у сиромаштву је много лакше за тебе достигнути небо. Па и ако ништа друго више немаш, већ само срце пуно љубави и саучешћа, и за то ћете очекивати награда. Тога је ради св. апостол Павле и заповедао: *плачисте са плачницима* (Римљ. 12. 15.), *и ошомините се сужања, као да сте с њима заједно сvezани.* (Јевр 13. 3) Онај, који нема, тај не може подложати осуди, или још боље да кажемо, тај је већ достојан награде. *Чини добра, када можеш чинити.* (Приче 3. 27.)

(Свршиће се).

О ПОЈАВИ УМРЛИХ

по Чокеу

„Исус стаде међу њима и рече им: мир вам.

А они се уплашише, и поплашени будући мишљаху да виде духа.

И рече им: шта се плашите?

И зашто такове мисли долазе у срца вања?

Видите руке моје и ноге моје.

Ја сам главом. Опипајте ме и видите: јер дух тијела и костију нема, као што видите, да ја имам.“ (Лук. 24. 36. 39)

Кад промотримо горње речи св. писма, изгледа нам сасвијем излишно питање: могу ли се душе умрлих појавити да их ми видимо? Јер ријечи божанственог Спаситеља: опипајте ме и видите; јер дух тела и костију нема,

као што видите да ја имам,“ — које је изговорио својим ученицима, кад им се јавно пошље свог славног воскресeња — јасно показују, да је вјера у појављење и виђење душа умрлих са свијем неосновано. На ипак, кад знамо, да их још и данас имаде много и врло много, који држе да је то појављење могуће, шта више као ненобитно верују, да се то појављење догађа и да се душе умрлих доиста виђају као ноћне утваре; па кад снет с друге стране помислимо, да то вјеровање може имати знатног утицаја на здравље и живот душе и тијела, и кад помислимо, да то вјеровање може имати рђавијех пошљедица по напредак човјечанства

и у душевном и у тјелесном погледу, држим да неће бити згорет, ако се тијем питањем позабавимо мало.

Могу ли душе умрлих дати каквог знака о својој бићу својим пријатељима или непријатељима; могу ли се оне појавити, да их видимо својим очима, да их чујемо својим ушима или да их опипамо или осјетимо својим чулима или не — то није никакво правило хришћанског вјероучења, па по томе не може ни имати никакве важности по религију: вјеровао ко у то појављење или не вјеровао. Што се дакле тог тиче може свако вјеровати по свом мишљењу и освједочењу, па да зато ипак не навуче на себе страшни гњев божији и тешку казну његову.

Многи држе да имају основа, да имају право, што вјерују у појављење (виђење) вукотлака, духова, вила и душа умрлих; многи опет одбацују то као нешто неосновано, и као пошљедицу уображења.

Пошто у религији Хришћанској нема ни спомена о том појављењу; пошто ни саме ријечи и поуке Христа Спаситеља, које је говорио за вријеме свога земнога живота, не дају никаква разјашњења о правој стању царства духова, нити ништа одређена или извјесна не говоре о стању и бићу душа пошље смрти тијела, него само тек напомињу: шта неће бити и шта те душе неће чинити с ону страну гроба, то да богме да је узалудан сав труд и сва мука, да се скине застор и копрена са будућности пуне тајанствености.

При таким изтраживањима ми се заплешемо у мрачне сањарије без постојаности и извјесности, и напосок наше размишљање није ништа друго већ узалудна игра беспосленог љубопитства.

Кад би премудрост божја увиђала потребу, кад би премудрост божја сматрала, е је за срећу и мир човјечанства корисно и вриједно да се живоме свијету открије, да се живи свијет поучи о правој стању и одношају свијета духовнога; о том не треба сумњати да би то откривење, да би та поука била на начин, који би био јасан као најјасније сунце, и без и најмањег противрјечја. Ми би дакле и у томе, као и у свему другоме, примили откривење божје, јер без особитог и нарочитог откривења не може бити ни говора о упознању стања у ком се налазе душе по растанку својој од тијела. Сам човјечји разум тако је слаба,

жмирава свјетиљка, а да би могао рисвјетљети таму с ону страну гроба, што настаје иза часа смртнога.

Ако дакле људи, ти кукавни, кратковиди смртници, занесени и обмањени својим охолним уображењем, хоће да нас упознаду са царством духова, хоће данас обавјесте о стању душа пошље смрти; — ако, велим, кратковиди смртници узимају на себе дужност, да људима свијетле и открију, оно о чем и сам Христос није без разлога ћутао, и о чем нико е божанствено откривење није никада ријечи споменуло, то не треба да сумњамо, да ти људи, — који хоће да више чине, него што је чинио сам божанствени Спаситељ Христос — износе нам у мјесто чисте и свете истине ништаво сматрање, мјесто бож. откривења само своје сањарије. — И само св. писмо опомиње нас да се чувамо таквих будалаштина, уображења и празних, бесмислених басана о стању душа пошље смрти, о привиђењима, аветињама и утворама, да се оканемо нагађања како је с оне стране гроба, да се оканемо испитивања о будућности и томе подобна. Као што апостол Павле опомиње свога ученика Тимотија: „А поганијех и бапскијех гаталица клони се, а обучавај се у побожности“ (Тим 4. 7)

Па ма како, да је религија равнодушна што се тиче тога, хоће ли неко вјеровати у појављење душа умрлих или не, и ма да она о том баш ништа изрична није одредила, ипак на спрам тог питања не можемо бити сасма равнодушни, у колико вјеровање или одрицање појављена или виђења душа умрлих може имати знатног утецаја на здравље тијела нашег и душе наше.

Остаће за увјек чудновато, да су још у најстарија времена вјеровали у појављење душа умрлих, обично само народи, који су били познати са свога сујевјерја и незнања. Исто је тако чудновато да и данас још многи људи вјерују у појављење и виђење аветиња и утвора, али и то су обично људи слабо или мало обавјештени, сујевјерни, или живчано слаби и болешљиви; или људи који имају свакојаким чудноватим уображењима врло склону, живу, сањалачку фантасију. На против људи умни, просвјетлени, образовани, здрави, слободни, нестрашљиви, не знадоше о том никад ништа.

Ако само мало размислимо, брзо ћемо се

увјерити, како се човјек навикне, управо научи да вјерује у појављење мртваца; ако мало боље размотримо људски живот видјећемо, како човјек лако падне у блудњу, те се пода таком вјеровању, а да никад није видио у ствари душу, која се преселила у вјечност. Ето, узмимо само како мора бити при души људима, који још нису озарени светлошћу с више, људима који још лутају по тами незнања, који су још на ниском степену људског образовања; како, велим, мора бити таким људима при души, кад виде љешину кога свог познаника, сродника, пријатеља или друга? Они се не могу никако да сирјатеље са стварношћу, са истином, да су изгубили свог познаника или сродника; не могу да се навикну на истину, да њега више нема међу живима, ма да су га већ и у гроб сахранили. Они се сами и нехотице варају и обмањују, држећи да је покојник још међу њима. Слика или лик покојников толико се шљубио са животом њиховијем, да им њихово живо уображење непрестано износи тај лик пред очи, и управо опсјењује их, да су приморани у страху, да повјерују е су доиста видјели самог покојника; а пошто знаду, да његово тијело почива у гробу, то су морали закључити, морали су на ту мисао доћи, да су видјели душу његову; морали су вјеровати, да им се појавио дух покојников. На дану је свако слободан, одважан и храбар и не боји се ничега; али у вече или ноћу, кад нам тијело и онако ослаби и омлитави, кад нам се душа умори, а снага уображења и сваки живац постане осјетљивији и раздраженији, слабомоћни човјек боји се и такових ствари, које на дану и сам исмјева. Ноћу се човјек уплаши и од таквих предмета, које кад на дану види, мора да се смије својој страшљивости, а и да се једи на свој кукавичлук. Из тога се даде лако растумачити зашто се обично говори, као да се је све оно што се приповједа о страшним појављењима и привиђењима, видјело у помрчини, у сумраку или у ноћи. Па с тога и дјеца која нису никад чула о приказима и аветињама, плаше се од са свијем обичних ствари, које у ноћној помрчини доби у страшан пустолован облик, а међу тијем на дану или наспрам свијетлости видимо, да су то обичне старе, сваком познате ствари.

Тако постаје свака заблуда у свијету; Човјек у заблуди вјерује свему и свачему,

вјерује у ствари, које и не постоје.

Сад било да се душе умрлих доиста појављују или не, — увјерени смо, да би ипак жељели да се оне појављују. Кад би се тужној мајци појавило њено премило дијете што јој га неумитна смрт уграбила; кад би љубљеном мужу дух његове покојне жене донио утјехе, донио мелема рањеном срцу његовом, из красних предјела вјечности; ах кад би могућ био саобраћај кад би било свезе са покојницима милим и драгим; кад би се овај земни живот могао приближити сада копреном тајанствености застртој вјечности, и кад би се прах могао дотаћи духа: каква би то узвишена срећа била, какво ли рајско блаженство по човјечанство! — Ах! али ах, ми се морами задовољити и без тога. Ми нијесмо тога вриједни, тога достојни. Прах остаје прах, а душа пребива и налази се у стању живота. услови кога су различити, према добру или злу, што га је душа чинила док је била сједињена са тијелом.

Не треба ни да питамо, да ли је појављење душа умрлих могуће, јер има много што шта што је могуће, па се ипак зато није испунило или догодило на земљи. Оваким питањем и истраживањем могли би се само заплести у бескорисна нагађања, па би из лавиринта својих мисли још незадовољнији изишли него што смо ушли.

Али ипак да запитамо; је ли потребно да се душе умрлих појављују? — Ко да нам на то даде одговора? Ко да о том даде јасне и поздане поуке? Само су три учитеља, који су врсни да нам даду разјашњења, да нас поуче: *Исус Христос*, *Искусство* и *Разум*, преко којих је Бог одкривао и јављао своју вољу и самим поганицима.

У животу божанственог Спаситеља, има много чудноватих појава, које ми нијесмо врсни својим знањем растумачити, нити умом схватити и појмити. Ено видимо га како опћи са св. божјим анђелима. Ено из гори таворској, куд га допратеше ученици Јаков, Петар и Јован, видимо га у сјају преображенском између два часна мужа старога вијека, између два човјека које не видје нико од смртних људи, да су умрли. Видимо га дакле у слави преображенској између Мојсија и Илије како говори с њима, А у том часу чујемо глас из облака над њим који говори: „Ово је син мој премили, њега

послушајте.“ (Мар. 9. 2-9.) Видимо небесне анђеле како страже на његову гробу. Видимо онога, који је на крсту умро, и који је погребен био, видимо га опет жива међу својима; онога који је из гроба васкрсао славно, видимо како и опет иде по народу свом.

Па што су нам кадри доказати ови чудновати догађаји из живота Христа Спаситеља? Ништа више и ништа друго него да је Христос био Богочовјек, који је помоћу своје више природе могао се уздићи у више одношаје, у које ни један слабачки смртник није могао досијети ни прије њега, ни пошље њега. Он, који је заповједао бјесној бури морској, да се умири и да ћути, и коме се море покоравало; Он који је у пустињи нахранио пет тисућа људи са пет хљебова, и који је слијепом од рођења повратио вид. — Он је био нешто друго, нешто више; он је био нешто божанственијег, него што смо ми и онај чија се душа преселила у вечност.

Смијемо ли се ми мјерити, смијемо ли упоредо стати са Богочовјеком? Смијемо ли мислити, да ће се и на наш миг небо и земља чудновато мицати? Смијемо ли и сивати, да би и наша рука била врсна чинити чудеса каква је чинила рука најбожанственијег Спаситеља? Смијемо ли вјеровати, да стојимо са Богом и вјечношћу, са живима и са душама умрлих у онаком чудноватом, блиском, тајанственом дотицају и одношају као Син Божји?

Не, оне појаве у животу Христа, Спаситеља које нас задивљују, то су појаве Богочовјека; оне нам још не доказују, да сваки умрли може чинити онаке појаве. — Ах, колико ли смо ми мали и ниски на спрам Божанственог! како ли је сујетна и охота мисао, да ми стојимо у додиру и свези са свијетом духовним као он; како ли је гријешна и неупутна мисао, да је све то што увеличава ток живота његова обични, свагдашњи догађај, који се може сваком па и најнедостојнијем догодити!

Сам Христос одвраћао је и чувао своје ученике од погрјешног уображења, као да би људи могли долазити у ближи додир и саобраћај са духовима. Једном, кад је идући по мору дошао к њима, а они видјевши га гдје иде по мору уплашише се јер мишљаху да је утвара и повикаше: „Ено утваре.“ Он их је укорио због неоснованог страха, и што се још не оразумише и не научише чудом са хљебовима; јер се бијаше

срце њихово окаменило, обузето сујевјерјем јудејским (Мар: 6. 49. 52:)

Исус је корио своје ученике, кад им се јављао пошље свога воскресенија и кад су се плашили његовог јављења пошље распећа и смрти, мислећи да виде духа. „И рече им: шта се плашите? И зашто такове мисли улазе у срца ваша? Видите руке и ноге моје: ја сам главом? опипајте ме и видите; јер дух тијела и костију нема као што видите да ја имам. И ово рекавши показа им руке и ноге“ (Лука 24. 37-40) Ето Христос овдје изрично каже да дух или душа умрлог нема на себи ништа земнога, е па дакле не можемо је ни видити, ни опипати или осјетити. Што ми оком видимо, ухом чујемо, што опипати или осјетити можемо, то је увијек нешто земнога, а не духовнога. Душа пак по смрти тијела, које у гробу труне збацује са себе све земно. Па с тога је она нашем оку невидљива, чулима неосјетљива и уху нечујна, јер душа није материја.

Па зато ни ми смртни људи не треба да се чинимо, е смо мудрији и паметнији од божанственог учитеља свог; па зато и ми треба, да вјерујемо онако као што је он учио и научио своје ученике. Ми треба, да смо подпуно увјерени; да нема тога човјека, који би могао што духовнога видјети или осјетити, него што гођ човјек види или чује то је увијек нешто земнога, нешто тјелеснога. По томе дакле не може се нити нама, нити икоме у свијету јавити у овом земном животу душа неког покојника; јер се душа као душа не може нити видјети, нити чути, ни осјетити.

Али кад би нам се и хтио неки дух, који се растао од тијела појавити, то би се он морао најприје обући у неко ново тијело. А то ново тијело морало би бити са свијем другчије од онога, што га је тај дух оставио овдје на земљи и што по лежи иструхло у гробу. А кад би нам се тај дух појавио у неком новом тијелу, то би ми при том јављењу видјели неки нама непознати туђи лик, те тако то појављење не би за нас имало никакве важности; јер по чем би ми могли знати и закључивати да смо видјели дух овога и онога покојника, кад смо међутим видјели неки непознати лик; те би прије могли вјеровати и рећи, да смо видјели некаква човјека или неко непознато чељаде. А вјеровати, да то ново тијело може бити слично оном иструлом, било би без основа

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ни смисла; јер гдје стоји у св. Писму, да Бог душе умрлих одмах пошаље смрти облачи у неко ново тијело, које би било пређашњем слика и прилика? — То не стоји нигдје у св. Писму; ал' из св. Писма и из науке св. наше православне цркве у овом погледу ми дознајемо нешто са свијем друго, и нешто што са свијем друго оваково вјеровање и нагађање у погледу појаве умрлих. Ми звамо наиме, да тијело чим је лишено животног начела, раствара се у елементе из којих је састављено а ти елементи улазе по онџим Богом установљеним законима у велику материјалну масу, која саставља видљиви свијет.

Један од тих закона, познат по божијем откривењу тај је, да ће свако тијело човјечје сачувати у тој онџој маси потребне елементе за своју успоставу, и да ће се сва људска тјелеса, пошаље те успоставе, сјединити са својим душама једним чином свемогућства божијег, и по том скупа живјети животом, коме неће бити краја ни конца (Гете: учење кат. пр: цркве). Дакле то сједињене душа умрлих са њиховим преображеним тјелесима неће бити само на часак да се нама јаве, па да се и опет растају и да и оп-т заузме свако своје пређашње стање, него кад то сједињење буде, више неће бити растајања.

(Свршиће се).

О К Р У Ж Н И Ц А

Патријаршијска и Синодална посланица Впреосвећеној и Преосвећеној у Христу браћи, Митрополитима и Епископима, свештенству и целом благочестивом и побожном православном народу најсветијег апостолског и патријаршијског престола Цариградског.

(Свршетак)

23. Пошто овако стоје ствари, а ту су и докази из црквене историје, који се не могу порећи, то старајући се по дужности, обраћамо реч народима на западу, који из незнања истините и неумитне историје црквене лаковерно се повукосе и сљедује противјеванђелским и незаконим новотаријама папства, и оцењени тако далеко се налазе од једне, свете, саборне и апостолске православне Христове цркве, која јесте: и „Црква Бога жива, стуб и тврђава истине“, (Тим. I. 3. 15) и у којој светлише у побожности и православној вери њихови претци и праоци кроз целих девет векова, и беху верни и часни чланови исте, сљедећи верно и стално одредбама Богом сабраних Васељенских Сабора.

24. Народи Христољубиви славних земаља на западу! Радујемо се, иначе, гледајући Вас, да имате љубав Христову, руководећи својим здравим разумом, да је без вере у Христа немогуће угодити Богу (Јев. 11. 16.), али је јасно само по себи свакоме, који право мисли, да спасителна вера у Христа, на сваки начин, треба да је права у свему и сагласна светоме писму и апостолским предањима, на којим се оснива учење Божанских Отаца и седам светих Васељенских Сабора. Сем тога, јасно је да саборна црква Божија, која држи у крилима својим недируто непоремећено и неотврђено ту спасителну веру

као Божански аменат, онако, како је од вајкада предана и од Божанских отаца духом светим развијена и утврђена првих девет векова, јесте иста, једна и једнака непрестано кроз сва времена, а не она, која се мења и разио дотерује током времена, јер јеванђелске истине никад не примају предругојачење и измену, или напредак у времену, као разни филозофски системи, — јер је; „Исус Христос јуче и данас исто и вавек“ (Јев. 13, 8). Одакле и свештени Вићентије из свештеног Манастира Лирина у Галији, млеко отачаске побожности отхрањен, а живио је око половине V. века, врло мудро и православно црта истину вере и општност цркве, кад каже „У саборној цркви, оно нам је највише важно држати, што је свуда, што је свагда и што је од свих веровано. Јер, ово је доиета и у главноме саборно, као што и сила саме те речи и разум објашњавају, што се од свуда, готово, све обузима. Овако ће пак бити, ако се одржимо сљедујући овој укућности, старини и сагласности“. Ну као што је напред речено, западна црква од десетог века па овамо, разна страна и јеретичка учења и новотарије увукла је у себе кроз папство, те се тако оценила и удалила од источне и православне Христове цркве. И колико је нужда Вашег повратка и доласка ка старим и неповређеним учењима цркве ради по-

стићућа жељеног у Христу спасења, лако ћете разумети, ако савесно узмете у обзир поруку небеснога апостола Павла Солуњанима, где каже „Тако дакле, браћо, стојте и држите уредбе, којом се научите или речју или из посланица наше“ (Солуњан. II, 2, 15); још и Галаћанима што пише исти Божански апостол: „Чудим се, да се тако одмах одвраћаше на друго јеванђеље од онога, које вас позва благодаћу Христовом; које није друго, само што неки сметају вас, и хоће да изврну јеванђеље Христово“ (Гал. 1. 6—8). Ну клоните се од тих извртача јеванђељске истине, „јер такви не служе Господу нашем у Исусу Христу, него своје трбуху и благим речима и благословима прелашћују (варају) срце безазлених (Рим 16, 18.) и дођите у крило једне свете, саборне и апостолеке и Божије Цркве која се састоји из целине Богом засађених благаородних винограда у православној Васељени, у нераздвојном јединству једне Спаситељне вере у Христа, у вези мира и духу сједињених једна с другом светих Божијих Цркава, те да постигнете у Христу жељено спасење, и прослави се тако и у Вама прехвално и преславно име Господа и Бога и спаса нашег Исуса Христа, који је страдао за спасење света.

25. Ми пак, који смо благодаћу и благовољењем Преплагага Бога часни делови тела Христовог т. ј. једне, свете, саборне и апостолеке Цркве, држимо се отачаског и апостолеког пре

дања, благочашћа и побожности. Пазимо и чувајмо се сви од лажних апостола, који долазећи у облику оваца покушавају варати и мамити простодушниција срца код нас, разним и сумњивим обећањима, мислећи, да је све право што раде и обраћају ка унији, ако се само призна наша за највишег и непогрешивог и апсолутног господара целе цркве и једног на земљи наследника Христовог и извор сваке благодати!!!! Нарочито пак Божијом милошћу постављени јерископи, пастири и учитељи светих Божијих цркава; — пазимо дакле, на себе и на све стадо у коме нас Дух свети постави владикама, да чувамо Цркву Господа и Бога коју стече крвљу својом, (Дел. Апос. 20, 28.) како бисмо могли дати одговора; — тога ради молимо друг друга и допуњујмо и поправљајмо један другог. А Бог сваке благодати, који нас позва на вечну своју славу Христу Исусу, он да нас усаврши утврди, укрени и утемељи“ (I. Солуњ. 5. 11. — I. Петрова 5, 10.) и даде свима, да се посвете светлошћу Његове благодати и упознају истину сви, који су изван и далеко од једног, светог и општег православног кола словесног његовог стада.

СМ же слава и држава вк в'кки в'кковк.
Из цариградске Патријаршије Августа мјесеца 1895 г.

(Долазе Потписи: Патријарха и чланова св. Синода.)

Превео синђел *Никифор*.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Архијерејска служба.) На дан св. Ваведенија, као храмовни дан „горње цркве“ карловачке, служио је св. Патријарх *Георгије* св. литургију у тој цркви. У знак жалости за блаженоупокојеним епископом Нектаријем, била је Његова Светост, преподјасана црним појасом и одевена у строго црно одело.

(Високопреосвећени г. епископ бачки *Герман*) походно је Његову Светост, преузв. г. патријарха *Георгија* 21. о. м.

(Поводом смрти блаженоупокојеног епископа *Нектарија*). Смрт преосвећеног покојника оглашена је у Карловци великим звоном саборне цркве; а у

знак жалости вије се црна застава са двора патријаршког, саборне цркве и богословије.

На архијерејској литургији, на дан св. Ваведенија, учињен је и спомен блаженоупокојеном епископу Нектарију. Његова Светост, патријарх *Георгије* благоизволио је на сарању блаженоупокојено епископа Нектарија изаслати као заступнике патријаршког двора: г. синђела *Лукијана Богдановића* и г. архиђакона *Димитрија Бранковића*.

(Вршачка Епархијска управа) издала је ову посмртницу: Потписана епархијска управа јавља жалосну вест, да се је Високопреосвећени и високодостојни господин **Нектарије Димитријевић**, право-

славни Епископ вршачки, белоцрквански и панчевачки дана 20. новембра (2. децембра) у 4 сахата у јутру, после кратког боловања, у 57. години живота свога у вечност преселио. — Погреб ће се обавити у петак, 24. новембра (6. децембра) у 2 сахата после подне. — Вршац, 21. новембра 1895. Вршачка православна епархијска управа.

(Архиђијецезални административни одбор) сазван је у седницу своју за 27. новембар (9. децембар) о. г.

(Митрополијски Црквени Савет) сазван је за 28. новембра (10. децембра) о. г.

(Школски Савет) сазван је за 1./13. децембра о. г.

(Св. Синод). Његова Светост, архијерејски митрополит карловачки и патријарх српски *Георгије* сазвао је св. архијерејски Синод за 3. (15.) децембар о. г. Св. Синод ће предузети избор епископа за будимску дијецезу.

(Саборски Одбор) сазван је за 11. (23.) децембар о. г.

(Монашко удружење у Србији) изабрало је за свога почасног члана и преч. г. протојереја Василија Константиновића, администратора протопрезвитерата карловачког.

(Црквена прослава у Пакрацу.) На дан св. Николе ове године мислило се обавити и прославити освешћење и обновљење српске саборне цркве у Пакрацу. Но доцније се покренула мисао, да се та прослава одгоди до протећа, како би ју походити могао што већи број народа. То одгађање ће бити сад већ и из разлога, што би високопреосв. г. епископ *Мирос* у очи св. Николе имао бити у Карловцима као члан св. архијерејског синода.

(Задужбина Симе Милутиновића). Трговац панчевачки, родољуб Сима Милутиновић предао је срп православној црквеној општини панчевачкој 5000 *фор.* као задужбину своју за добротворне сврхе. Слава му!

(Преиначена односно допуњена наредба о назаренима). Представка преч. архиђијецезалне конзисторије из г. 1894. успела је код високе кр. зем. владе у Загребу, као што се види из наредбе њезине од 12. новембра о. г. бр. 12. 200, коју у целисти доносимо у званичноме делу данашњег броја. О тој преиначеној, односно допуњеној наредби високе владе проговоримо опширије, кад томе буде време.

(Окружница, упуњена римокатоличком епископату у Угарској.) Као што читамо, *Исидор кардинал Верга*, префект конгрегације у Ватикану „*super negotiis Episcoporum et Regularium*“, издао је, овлашћен на то нарочито од папе римског, окруж-

ницу на надбискупе и бискупе угарске, у којој се у четири тачке дају напутци о „политичко-црквеној радњи епископа“ („*de episcoporum actione politico-eccelesiastica*“). У окружници одређује конгрегација 1.) Споразуман поступак угарског примаса са епископатома у оним државним питањима, која се тичу цркве. 2.) Сложен договор између примаса, бискупа и католика, особито одличних правника, у случају кад се спрема по цркву штетан закон. 3.) Наређује се бискупима, да пазе на својства саборских заступника, па да их, ако је потребно, опомену и позову на дужности католичких заступника на државном сабору; 4.) Очекује се од бискупа, да својима вернима помогну не само угледом и влашћу пастирском, *sed etiam opibus ceterisque quibus indiget auxiliis*), (него такођер и осталим помоћним средствима која уступају.)

Шта све ова окружница, управо порука римскога папе значи, лако је погодити. Из свега је јасно, да *Рим* спрема јаку акцију против црквено-политичких рефорама. Оне су узаконене, али век им није зајамчен.

(Упозоримо пречасно свештенство) да су прописани нови обрасци и за домовне протоколе.

(Штампарија А. Пајевића у Новом Саду) променила је свога властника. Прекупио ју је: *Ђорђе Ивковић*, а она је сада судски протоколирана под фирмом: „*Ђорђе Ивковић пређе А. Пајевић*“.

(Незаконита дјеца у Хрватској.) Под тим насловом пише „Обзор“: Статистика је неумољива, те више пута баш неочекиване резултате на видјело износи. Тако је њоме установљено, да се у граду *Загребу рађа размијерно више незаконите дјеце него у ма којем граду Европе*. Од године 1879. па до г. 1893. попречни је постотак незаконито рођене деце увек био 34—35%. Осим Загреба истиче се још Карловац са 28%, Вараждин 21%, Сисак 20%, Осек, Пожега и Бакар са 15%. У осталим градовима у Хрватској постотни је број нешто мало више него ли код сеоскога пучанства у жупанијама, у којима дотични градови леже.

П О З И В.

Народе српски!

Протекла је ево већ година дана одкако ово млађано „Друштво за помагање сиромашних и вриједних Срба слушаца у кр. свеучилишту Фрање Јосипа I. у Загребу“ започе свој живот. На први проглас што смо га издали на српски народ, добисмо лијена одзива. Са свију страна, гдје се српски збори и осјећа, стижаху нам обилати приноси, тако, да је већ у првој години ово наше мезимче постигло лијен моралан и материјалан успјех. Видјело се, да се на

род брине за узданицу своју; показала се и опет она позната дарежљивост српских родољуба, који никад не пропустише прилике, да у хуманитарне цијели не допринеу и највеће жртве, само кад је то на корист народа српског.

Сви приносе, што смо их до сада примили, износе заједно 3290 ф. 93 н. а од тога је потрошено 203 фор. на припомоћи четрнајсторици наших сиромашних а вриједних другова. Та мала сума, која се могла подијелити, није дакако могла ни из далека да поправи лоше материјално стање тако многих наших другова.

Зато се ево опет обраћамо на тебе, народе српски, с молбом, да и у напредак пружиш своју дарежљиву руку милосницу овом хуманитарном омладинском друштву, које ће сваки и најмањи принос с особитом благодарношћу примити.

Ради знања и равнања напомињемо, да се *оснивачем* овога друштва може постати уплатом приноса од 30 фор. било у једним или у десет мјесечних obroка, а *помагачем* уплатом приноса од 5 фор. годишње. — Држимо да своте нису велике, па би их свако, тко је и мало боље, ситуиран, могао лако уплатити, само ако му срце куца за добробит његове узданице.

Најзгодније је и, за нас најповољније, да се уплати оснивачки принос, јер тиме нам знатно расте друштвена главница. Плаћање тога приноса олакшано је тиме, што се може уплатити и у *10 мјесечних obroка*. Тко год тај принос уплати, учинио је своју родољубиву дужност *за сва времена*.

Осим тих стално одређених приноса примиће се и најмањи *дарови* са захвалношћу.

Цијели друштвени рад од прошле године *извијеће се у посебном извјештају* одмах почетком г. 1896. кад се закључе годишњи рачуни, па ће се тако свако моћи освједочити о савјесној управи са друштвеним пметком.

Пошто смо, како напоменусмо, наумили издати потпуни извјештај, умољавамо све чланове, који нам нису све *досијеле рате* уплатили, да их што прије овоме одбору припошљу, а уједно их брацки умољавамо, да се код својих пријатеља и знаца својски заузму за напредак овога друштва и да му узнастоје прибавити што већи број чланова, јер само тако могло би се помоћи Српској академској омладини загребачкој, у којој је већина из најсиромашнијих српских крајева.

Довољна је адреса: „Друштво Срба Загреб Свеучилиште“.

У име управљачког одбора „Друштва за пома-

гање сиромашних а вриједних Срба слушаца у кр. свеучилишту Фрање Јосипа I. у Загребу“.

У Загребу, 30. (18.) новем. 1895.

Предеједник:

Племић Богдан Богдановић, stud. iuris.

Тајник:

Светозар В. Прибићевић, stud. phil.

XXXI. XXXII. и XXXIII. ЗАКОНСКИ ЧЛАНЦИ ОД ГОДИНЕ 1894.

О БРАЧНОМ ПРАВУ

О ВЕРОИСПОВЕСТИ ДЕЦЕ

И

О ДРЖАВНИМ МАТИЦАМА

у преводу српском

штампани су и разаслани претплатницима. Уверени смо да ће српски превод ових законских чланака врло добро доћи нашем свештенству. За то га и штампасмо, да свештенству ту услугу учинимо; а за то се надамо, да ће га свештенство и набавити.

Високом одлуком св. Архијерејског Синода прописани и од 1. јануара 1896. у употребу стављени **нови табаци црквених матица, и бланкети за брачна, испитна и венчана, известија, штампана су и могу се одмах добити само у овој штампарији.**

Увез матичних протокола израђујемо у властитиој књиговезници. Имамо готових увезаних све три врсте протокола, са 50 и 100 табака.

Хартија матичних табака је, према надлежној високој одредби, фина, јака, тако звана: *Diosgyögi* (т. ј. *Schöpfungspapier* I. врста). Па ипак табак стоји само 5 новчаћа.

Сто бланкета брачних известија стоји 1 фор. На комад $1\frac{1}{2}$ новчић.

Славним парохијским звањима и црквеним општинама препоручујемо приликом набавке матичних тих табака и брачних известија, још и набавку **најновијих табака за домоване протоколе**, званичних коверата, позивница у седнице црквених скупуштина и одбора, доставница, експозитивних и експедитивних протокола, седничких записника од разне — по наруџби — хартије; печата на парохијска звања и црквене општине (штампил с кутјом).

Књиге које се могу код нас одмах добити осим горе означене, ове су:

1.) **Назаренство** његова историја и суштина, написао *Владимир Димитријевић*. Цена 1 ф. 20 н.

2.) **Нацрт за катихетичке беседе** с руског превео *Велько Мирослављевић*. (Прештампано из „Српског Сиона“). Цена 10 н.

3.) **Чланци о забавиштима.** По најбољим изворима написао *Иван М. Поповић* учитељ. (Прештампано из „Српског Сиона“) Цена 15 п.

4.) **Догматичко Богословије** *први део* превео и гдегде доунио протосинђел Митрофан Шевич. Цена 2 фор.

5.) **Породица и религија.** Проповед оца Августина од Монтефелтра. С талијанског превео Јереј *Илија Шумановић*. (Прештампано из „Срп. Сиона“) Цена 10 п.

6.) **Песме за децу** намењене особито учењу по забавиштима и основаним школама. Од *Ив. М. Поповића*. Цена 20 п.

7.) **Хоће ли бити од користи? или истина против неистине о народно-црквеним фондовима.** Прештампано из „Српског Сиона“ за г. 1-95. Цена 25 нов.

8.) „Српски Сион“ од 1-91. до ове године.

9.) **Малал Катавасіа** садржајућа ез севѣк различна пѣниа њ пѣсни дѣхѡвныа, во оупотребленіе оучащійса правосла́вныа сѣрвскіа ѡности ѡкоже ѡ прѡчихъ благочестивыхъ хрїстїанъ, ѡз скаткихъ церкѡвныхъ книгъ оустроїннаа Цѣна книгѣ сѣй 20 новч.

10.) **Граматица црвенословенскога језика.** Својим ученицима саставио Јован Живановић. — Цена 85 новч.

Српска манастирска штампарија.

ПРИПОВЕТКЕ ЈЕДНОГ КАПЛАРА

из српско-бугарског рата 1885. год.

НАПИСАО

Вранислав Ђ. Нушић

ушле су у штампу и биће готове до краја ове године.

Књига ће изнети 8 штампаних табака. Цена је 60 нов. или 1-30 динара.

Име пишчево јамчи за ваљаност књиге.

Претплату прима администрација Бранкова Колл. Српског Сиона, и

Српска Манастирска Штампарија.

Упозоримо пречасно свештенство на књижицу нашег издања:

ИМЕНА БОЛЕСТИ ШТО МОГУ СМРТ ДА НАНЕСУ.

Научни (латински) називи протумачени немачким, мађарским и српским језиком. *Саставио Др. Илија Огњановић*. Цена 25 новч.

Упозоримо пречасно свештенство нарочито сада, јер добија — оно у Угарској од 1. окт. о. г. — мртвачке цедуље само са мађарским називима болести, те му је та књижица од сад од преке потребе.

Иста књижица ће добро доћи свештенству и осталим вероисповести, те молимо наше п. н. свештенство, да га даном му приликом упозори на ту сваком свештенику добро дошлу књижицу.

Српска Манастирска Штампарија

у Карловцима.

НА ЗНАЊЕ.

Прештампавање св. архијерејским синодом ове године установљених и прописаних, а овој штампарији у штампу и накладу поверених матрикуларних табака и извода, као и брачних извешћа и домовних протокола — забрањено је.

На то се и овим путем упозорују све славне, особито српске, штампарије.

СРПСКА МАНАСТИРСКА ШТАМПАРИЈА

у Карловцима.

ОГЛАСИ.

ОГЛАС ДРАЖБЕ 211 2-3

Управа ман. Гргетег издаваће путем јавне дражбе дана 28. децембра 1895. (9. јануара 1896.) Пошапу и Риболов у својој на Дунаву лежећој Ади Козјак на три године под закуц.

Сваки онај који дражби приетунити жели, има 10% од извикане цене у име вадима положити. Ближи услови могу се увек код управе видити. Дражба ће се обавити у 10 сати пре подне

Управа ман. Гргетег.

Ad III. C. 331./244. ex 1895.

208 3-3

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења места учитељице за ручни рад и кућарство у српској учитељској школи у Сомбору овим се етечај расписује.

Молбенице за ово место имају се најдаље до 8. (20.) децембра 1895. поднети срп. прав. народном школкем савету у Карловцима.

Молитељице имају доказати да су Српкиње православне вере, да су у овој струци оспособљене односно испитане и да потпуно владају српским језиком.

У дужност изабране учитељице спадаће стручну наставу у ручном женском раду и кућарству само на српској учитељској школи сомборској у прописаном броју часова обављати.

Плата је 500 фор. годињних.

Уз седнице срп. прав. народног школкег савета држане у Карловцима 19. (31.) октобра 1895.

Председништво

срп. прав. нар. школкег савета.

Ad бр. К. 1739/526. ex 1895.

209 2—3

СТЕЧАЈ.

Тражи се лични помоћник пароху у Добановцима. Парохија II. разреда.

Са овим местом скончана су берива у смислу § 20. I. Б прев. кр. отписа од 10 августа 1868. године.

Компетенти имају своје ваљано устројене молбенице путем својим до 15/27. децембра 1895. овамо поднети.

Из седнице арх. конзисторије држане у Карловци 14./26. новембра 1895.

Архидијецезална конзисторија.

Ad бр. К. 1092/998 ex 1895.

212 1—3

СТЕЧАЈ.

На успостављено место Ђакона у Мокрину. Берива су: 200 фор. а. вр. годишње у готовом новцу и уживање т. зв. Ђаконске сесије у Мокрину.

Компетенти имају своје прописно ипструисане молбенице путем својих претпостављених власти до 18./30. децембра 1895. потписаној конзисторији поднети.

Из седнице епарх. конзисторије држане у Темишвару 14./26. новембра 1895.

Епархијска конзисторија темишварска.

С. О. 4644. ex 1895.

214 1—3

СТЕЧАЈ.

Код нар. цркв. тајништва, као пероводнога оделења срп. прав. нар. цркв. саборскога одбора, уражњено је место *другога бележника* као помоћника народно-црквенога тајника, услед чега се ради попуњења тога места овим расписује стечај.

Годишња плата јесте 900 фор. а. вр. и 150 ф. а. вр. у име сташарине, а изабрани ће се поставити за сада у привременом својству.

Ко жели ово место задобити треба да поднесе своју молбеницу *саборском одбору у Карловцима до 10 (22.) децембра 1895. год.* а ваља пету потребним исправама да ипструјише и некаже своје правничко оспособљење (бар апсолуторијумом) и вештину у састављању списа нарочито на српском и мађарском, а уз то и на немачком језику.

У Карловцима, 18. (30) новембра 1895. год.

Георгије
Патријарх.

Ad К. 1333/533. ex 1895.

210 2 3

СТЕЧАЈ.

На уражњено парох. место VI. класе у Вишњу расписује се стечај.

Компетенти имају своје ваљано устројене молбенице путем својим до 15./27. децембра 1895. овамо поднети.

Из седнице арх. конзисторије, држане у Карловци 14./26. новембра 1895.

Архидијецезална конзисторија.

СТЕЧАЈ.

215 1 3

Расписује се стечај, са роком до 1./13. јануара 1896. год. на два оставком уражњена учитељска места, на српској основ. вероиспов. школи у Силбашу (Бачка).

У смислу решења и одобрења слав. епарх. школског одбора бачког од 21. марта (2. априла) 1895. бр. III. О. 34, плата је учитељска: 300 фор. и 40 фор за држање пофторне школе; 5 ланаца (а 2000□) и 1583□^о добре ораће земље; 5,5 мерова жита или накнада за жито у готовом новцу по 10 годишњој просечној цени; 30 тврдих дрва; стап од 3 собе, кухиње, коморе, подрумима, штале са шуном односно покривеним улазом; врт какови и колики се у николском дворишту налази без сваког даљег права на накнаду било у новцу или земљишту. Један од господи учитеље кога црквена општина изабере биће, уз награду од 40 фор., црквено општински перовођа и рачуновођа. Од укуна где позван буде добија 1 фор. на укуне дужни су г. учитељи споразумно на измене ићи. Државни порезу и половину еквивалента плаћају господа учитељи. За економску 1895./96. годину примаће госпд. учитељи за земљу накнаду у готовом рачунајући по 32 фор. ланац.

Поред николском уредбом од 1872. године одређених дужности учитељи су обвезани редовно у недељне и празничне дане на вечерњу, јутрењу и литургији у св. храму појати и децу у црквеном појању тачно и равнано поучавати. За време св. четрдесетнице дужност је господи учитеља на вечерњу и јутрењу службу сваки дан наизменце, држећи сваки своју седницу, у цркву редовно долазити и појати, а ередом и петком скуна са ученицима оба учитеља преждо-освећеној литургији присуствовати.

Добро ипструисане молбенице ваља у отвореном року на потписаног председника управити.

Из седнице мест. школ. Одбора држане у Силбашу 19. новембра (1. децем.) 1895. године.

За перовођу:

Вук Јеличин
шк. старатељ.

Тодор В. Поповић
прете. м. шк. одбора.

СТЕЧАЈ 213 1-3

На основу „Школске уредбе“ од 1872. год. §. 36 и 37. и решења Високог Митрополитског Школског Савета од 6. (18.) фебруара 1895. г. бр. Ш. С. 23 — ех 1895. и унутства сл. енарх. школ. одбора бачког од 16. (28.) новембра бр. Ш. О. 1429 — ех 1895 овим се расписује стечај за учитељцу на срп. правосл. вероисповедној основној женској школи у Бачком-Мартоншу.

Плата је следећа :

210 фор. у готовом новцу, месечно унапред из благајне месне политичне општине.

16 ланаца обраће земље по 2200 □^о на коју политична општина порез и еквивалент плаћа.

36 фор. у име 2 хвата тврдих дрва.

30 фор. у име 300 снопова треске.

70 фор. у име станарине.

Ове све пристојбе прима из политичне општине

40 фор. за држање пофторне школе и половину земљишта учитељске баните. Ово прима од црквене општине.

Изабрана учитељица дужна је осим законом одређених школских предмета, учити женску

децу ручном раду и православном црквеном појању: са ученицима на сва недељна и празнична, као и на преосвећеним богослужењима учествовати Пофторну школу на основу одређена школске уредбе држати.

Уз молбеницу треба приложити: крштено писмо сведоцбу о учитељској способности, добивену из приправничког завода сомборског, оспособљење из мађарског језика, као и сведоцбу оне општине у којој је деловала, ако је учитељица била.

Рок овог стечаја траје до дана св. Јована Крститеља 1896. год.

Молбенице са потребним сведоцима и билеговином имају се слати потписаном председнику овоместног „школског одбора“

Како на овом месту за сада постоји привремена учитељица, те по томе која буде изабрана наступа звање почетком идуће школске године.

Из редовне седнице школског одбора срп. правосл. цркв. школ. општине у Бачком-Мартоншу, одржане дана 20. новембра 1895. год.

Тоша Петаковић

Младен Јосић

перовођа.

парох и председник месног школског одбора.

ЛИВНИЦА ЗВОНА И МЕТАЛА АНТОНА НОВОТНИЈА У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем од мене изнађена и много пута одликована

патентирана са отвореним одушкама провиђена звона, која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако, да се овако једно патентирано звоно од 200 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 260 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на ниже има увек готових на стоваришту. 28 16-26 Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5, фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарнице у Ср. Карловцима.